

UCHWAŁA NR XVI/271/15
RADY MIASTA KATOWICE

z dnia 16 września 2015 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji w 2015 roku
„Programu Centrum Aktywności Lokalnej w Szopienicach”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2013 roku, poz. 594 z późn. zm.) w związku z art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 roku, poz. 163 z późn. zm.)

Rada Miasta Katowice
uchwała:

§ 1. Przyjąć sprawozdanie z realizacji w 2015 roku „Programu Centrum Aktywności Lokalnej w Szopienicach”, który jest elementem projektu systemowego „Damy radę – program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach”, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miasta
Katowice

Krystyna Siejna

KATOWICE
dla odmiany

Załącznik do Uchwały Nr XVI/271/15
Rady Miasta Katowice
z dnia 16 września 2015 r.

Sprawozdanie z realizacji w 2015 roku "Programu Centrum Aktywności Lokalnej w Szopienicach" przyjętego Uchwałą Rady Miasta Katowice nr XLVII/1099/14 z dnia 26 marca 2014 oraz Uchwałą zmieniającą nr VII/121/15 z dnia 1 kwietnia 2015r.

Wstęp

Program Centrum Aktywności Lokalnej w Szopienicach (PCAL Szopienice) jest częścią projektu systemowego „Damy radę - program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach”, realizowanego przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Celem głównym Programu było podniesienie poziomu aktywności mieszkańców Szopienic, w tym w szczególności osób zagrożonych trwałym wykluczeniem społecznym oraz osób z ich bezpośredniego otoczenia, między innymi poprzez działania skierowane na aktywizację, wsparcie postaw obywatelskich, promocję wolontariatu oraz doskonalenie kompetencji społecznych i zawodowych zarówno wśród młodzieży, jak i ich rodziców, co docelowo powinno zwiększać ich szanse na wejście lub powrót na rynek pracy.

W realizacji Programu Aktywności Lokalnej w Szopienicach od samego początku wykorzystywana była metoda organizowania społeczności lokalnej. We wszystkie prowadzone działania zaangażowani byli mieszkańcy, w tym również klienci MOPS. W realizacji Programu wykorzystywane były także zasoby środowiska lokalnego. PCAL Szopienice realizowany był w ramach projektu systemowego od czerwca 2008r.

W 2015 r. w Programie wzięło udział **49** osób (w tym **22** osoby kontynuujące od 2014 roku) z czego **46** osób zakończyło udział w projekcie.

Współorganizatorami działań realizowanych w ramach PCAL Szopienice od samego początku były: **Gimnazjum nr 13**, między innymi w zakresie organizacji Profilaktycznego Programu skierowanego do dzieci i młodzieży, a także **Hutniczo – Górnicza Spółdzielnia Mieszkaniowa** w zakresie działań związanych z prowadzeniem Klubu Osiedlowego na Bagnie przy ulicy Roździeńskiej.

Ponadto w ramach PCAL Szopienice Ośrodek współpracował z następującymi podmiotami:

- Uniwersytet Śląski w Katowicach,
- Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach,
- Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Społeczności Lokalnej „MOCNI RAZEM”,
- Zespół Szkół Gastronomicznych w Katowicach,
- Zespół Szkół Przemysłu Spożywczego w Katowicach,
- Stowarzyszenie dla Szopienic w Katowicach,
- Trzeźwościowe Stowarzyszenie Kulturalno – Turystyczne w Katowicach,
- Miejski Dom Kultury „Szopienice – Giszowiec”,
- Rada Jednostki Pomocniczej nr 15 w Katowicach,
- portal społecznościowy www.szopienice.org.

Osiągnięte rezultaty:

W 2015 roku osiągnięte zostały wszystkie założone rezultaty.

Poniżej przedstawiamy opis zrealizowanych zadań.

1. Instrumenty aktywnej integracji

➤ *Poradnictwo i wsparcie indywidualne oraz grupowe w zakresie podniesienia kompetencji życiowych i umiejętności społeczno – zawodowych umożliwiających docelowo powrót do życia społecznego, w tym na rynek pracy i aktywizację zawodową.*

– w ramach poradnictwa odbyło się **20** spotkań (w tym 16 spotkań grupowych), w których uczestniczyły **22** osoby, w tym **18** uczestników Programu,

➤ *Wsparcie animatora lokalnego*

– animatorzy lokalni wspierali inicjatywy lokalne, odbyło się **35** spotkań z animatorem lokalnym, w których uczestniczyło **81** osób, w tym **19** uczestników Programu. W ramach tego instrumentu odbyło się **5** spotkań z przedstawicielami instytucji lokalnych dotyczących organizacji gry terenowej przez lokalne instytucje. Przy wsparciu animatora lokalnego był prowadzony Klub Osiedlowy na osiedlu „Bagno”, a także odbyły się wspólne spotkania animatora lokalnego i lidera Klubu Wolontariusza.

Działania w ramach Klubu Osiedlowego:

– od stycznia 2015 roku przeprowadzono **15** spotkań, w ramach których odbyły się warsztaty dla dorosłych, w tym: wykonywanie na drutach szalików, kominów, itp., koszyczków z mydła dla kobiet, dequpage - ozdób wielkanocnych, kwiatów z krepiny,

– co czwartek odbywały się spotkania z seniorkami osiedla „Bagno” przy kawie,

– w każdy piątek odbywały się zajęcia dla dzieci z osiedla Bagno: m.in.: zajęcia taneczne, plastyczne, oglądanie filmików, pieczenie ciasteczek, tworzenie witraży wielkanocnych, gra w piłkarzyki, inne gry i zabawy ruchowe - ogółem odbyło się **18** spotkań.

Imprezy, które odbyły się w Klubie osiedlowym Bagno:

– BAL PRZEBIERAŃCÓW DLA DZIECI – 31.01.2015r.,

– DZIEŃ KOBIET – 5.03.2015r.,

– SPOTKANIE WIELKANOCNE – 26.03.2015r.

Poza osiedlem grupa dzieci oraz grupa muzyczna BASI SHOW (złożona z mieszkanek Bagna) brała udział w DNIU BABCI I DZIADKA - MDK „Szopienice-Burowiec”.

Grupa uczestników PCAL Szopienice brała również udział w wyjściu integracyjnym do Kręgielni GALAKTYKA w Katowicach –14.03.2015r.

➤ *Klub Wolontariusza (aktywizacja osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez wolontariat).*

- porozumienia wolontariackie podpisało **16 osób** z Szopienic, a poza nimi dużą grupę wolontariuszy tworzyli studenci śląskich uczelni, a także osoby pracujące, pomagające podopiecznym w nauce w ramach Programu Profilaktycznego.

Tabela poniżej obrazuje ilość wolontariuszy z podziałem na wolontariuszy z Szopienic oraz spoza Szopienic:

	Wolontariusze akcyjni	Wolontariusze Program Profilaktyczny	ŁĄCZNIE
ILOŚĆ OSÓB	16 – mieszkańcy Szopienic 1 – spoza Szopienic	19	36
ILOŚĆ GODZIN	74	240	314

W ramach Klubu Wolontariusza odbywały się regularne spotkania edukacyjne z Liderem Klubu Wolontariusza. W okresie sprawozdawczym odbyło się **31** spotkań, w których uczestniczyło **50** osób (w tym **25** uczestników Programu oraz osoby z ich otoczenia). Poprzez regularne spotkania edukacyjne z Liderem Klubu Wolontariusza oraz wspólne działanie na rzecz środowiska lokalnego, wolontariusze nabywali konkretne umiejętności społeczne, uczyli się współpracy w grupie, wyznaczania sobie celów i ich realizacji, rozwiązywania sytuacji trudnych bez przemocy, uczyli się współpracy z instytucjami lokalnymi, nabywali umiejętności przydatne na rynku pracy, uczyli się odpowiedzialności i systematyczności, mogli również rozwijać swoje umiejętności i zainteresowania.

Wszystkie działania w ramach Klubu Wolontariusza były dostosowane do indywidualnych możliwości wolontariuszy. W trakcie wykonywania zadań zawsze mogli oni liczyć na pomoc i wsparcie ze strony pracowników PCAL Szopienice.

➤ **Warsztaty umiejętności społecznych:** w ramach tego zadania przeprowadzono Warsztaty Umiejętności Społecznych z grupą młodzieży podczas wyjazdu do Kurzętnika na Kacze Bagno – Miejsca Inicjatyw Pozytywnych (11-14.02.15). W wyjeździe uczestniczyło **18 osób**.

2. Działania o charakterze środowiskowym:

➤ **Program Profilaktyczny** - zajęcia wspierające dzieci, młodzież i wolontariuszy (bezpłatna pomoc w nauce dla dzieci i młodzieży). Zajęcia były realizowane przy współpracy z Gimnazjum nr 13 oraz przy wsparciu Stowarzyszenia na Rzecz Rozwoju Społeczności Lokalnej "MOCNI RAZEM", które zorganizowało promocję wolontariatu w śląskich uczelniach i pozyskało dodatkowo **36** wolontariuszy do pomocy w nauce dzieciom i młodzieży. Dodatkowym wsparciem w udzielaniu bezpłatnych korepetycji byli wolontariusze ze Szkolnego Klubu Wolontariusza, działającego przy Zespole Szkół Przemysłu Spożywczego w Katowicach – **8** osób. W ramach PCAL Szopienice wolontariat w formie udzielania bezpłatnych korepetycji podjęło **18** osób. Bezpłatną pomocą w nauce objęto **75** dzieci i młodzieży z Szopienic.

➤ **Udzielono wsparcia mieszkańcom w inicjatywach lokalnych, takich jak:**

- Bal Karnawałowy dla dzieci,
- Eksperymenty chemiczne,
- Dzień Kobiet,
- Spotkanie Wielkanocne,

Inicjatywy mieszkańców były realizowane przy wsparciu animatorów oraz Lidera Klubu Wolontariusza.

➤ **Zorganizowano wyjścia integracyjne** (łącznie 9 wyjść m.in. do pizzerii, do kręgielni, na bilard).

Z wyjść integracyjnych skorzystało łącznie 51 osób, w tym 22 uczestników Programu.

➤ Zorganizowano *spotkania edukacyjno – integracyjne* dla mieszkańców Szopienic, w których uczestniczyły 124 osoby, w tym 20 uczestników Programu.

Wnioski z realizacji PCAL Szopienice (rezultaty).

Szopienice są ciągle w czołówce dzielnic w skali miasta pod względem występowania różnorodnych problemów społecznych. Dość trudno prowadzi się w środowisku Szopienic działania aktywizujące mieszkańców, ze względu na stosunkowo niski poziom kompetencji i umiejętności społecznych. Większość uczestników Programu CAL Szopienice to osoby wykluczone społecznie, pochodzące ze środowisk wieloprotymowych, dlatego praca z takimi osobami wymaga działań długofalowych, aby można było mówić o trwałych efektach. W związku z powyższym duża grupa osób kontynuowała swój udział w Programie, a w działania środowiskowe zaangażowani byli mieszkańcy, którzy współpracują w ramach PCAL Szopienice od kilku lat. Poprzez systematyczne spotkania edukacyjne z mieszkańcami, ich integrację i aktywizację w działania na rzecz środowiska lokalnego, realizatorzy Programu starają się na nich oddziaływać, dostarczając pozytywnych wzorców zachowań. Jedną z form aktywizacji osób wykluczonych społecznie oraz zagospodarowania pozytywnie czasu wolnego jest wolontariat. W ramach Programu dąży się do integracji osób z różnych środowisk.

Uczestnicy Programu poprzez działanie na rzecz środowiska lokalnego stają się bardziej odpowiedzialni za nie. Bardziej dbają o czystość i porządek swojego miejsca zamieszkania. Uczestnicy PCAL Szopienice zdecydowanie lepiej współpracują ze sobą, a także z instytucjami lokalnymi. Zwiększył się ich poziom odpowiedzialności za podejmowane działania. Stali się też bardziej otwarci i wrażliwi na innych, o czym świadczy ich dbałość o osoby niepełnosprawne podczas organizowanych imprez i wydarzeń lokalnych. Uczestnicy także potrafią samodzielnie podejmować różne inicjatywy i je zrealizować od początku do końca. Zdecydowanie wzrosło poczucie własnej wartości u uczestników Programu. Podejmowane i zrealizowane inicjatywy świadczą o wzroście zaangażowania mieszkańców w sprawy dzielnicy. Większość inicjatyw jest realizowana przez mieszkańców co roku i już na stałe wpisała się w środowisko Szopienic. Uczestnicy PCAL Szopienice poprzez udział w Programie nauczyli się korzystać z własnych zasobów oraz wykorzystywać zasoby środowiska lokalnego. Nauczyli się również efektywnej współpracy z instytucjami lokalnymi. Stali się partnerami do współpracy przy realizacji różnych wydarzeń w dzielnicy. Współpracują z Ośrodkiem Pomocy Społecznej, ale także ze szkołami, z Miejskim Domem Kultury, organizacjami pozarządowymi, spółdzielniami, radnymi. Trudnością w trakcie realizacji Programu był brak stałego miejsca do spotkań z mieszkańcami. Mieszkańcy Szopienic dostrzegają potrzebę utworzenia w Szopienicach miejsca, które umożliwiłoby im swobodne spotkanie się i realizację różnych inicjatyw lokalnych, a także swoich pasji i zainteresowań. Miejsca, które pełniłoby rolę Centrum

Społecznościowego. Mieszkańcy często o tym rozmawiają i sygnalizują potrzebę utworzenia takiego miejsca pracownikom PCAL Szopienice. Zaangażowana społecznie młodzież chciałaby mieć również takie miejsce dla siebie w Szopienicach. We współpracy z Gimnazjum nr 13 w Katowicach oraz Stowarzyszeniem „Mocni Razem” podjęto działania związane z utworzeniem w dzielnicy Centrum Animacji Młodzieżowej. W 2016r. pomieszczenia po byłej kotłowni oraz przylegające do kotłowni zostaną zrewitalizowane w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych na potrzeby utworzenia Centrum Animacji Młodzieżowej. Od grudnia 2014r. odbywały się regularne spotkania przedstawicieli MOPS Katowice, Stowarzyszenia „Mocni Razem” oraz Gimnazjum nr 13 w sprawie powstania Centrum Animacji Młodzieżowej.

Szopienice powoli zaczynają zmieniać swój wizerunek poprzez to, iż coraz większej grupie mieszkańców na tym zależy i coraz większa grupa mieszkańców jest zaangażowana w działania służące zmianie wizerunku Szopienic. W ciągu ostatnich lat w dzielnicy powstały nowe organizacje pozarządowe, w skład których wchodzi między innymi mieszkańcy dzielnicy oraz przedstawiciele lokalnych instytucji, którym zależy na rozwoju i zmianie wizerunku Szopienic. Powstanie tych organizacji i ich działalność pokazuje, że mieszkańcy zaczynają się organizować i przejmować część odpowiedzialności za sprawy dzielnicy. Organizacje te wspierają i uzupełniają działania instytucji lokalnych, a także są partnerami dla Miasta Katowice w zakresie działań podejmowanych na terenie dzielnicy Szopienice w zakresie organizowania środowiska lokalnego.

Trwałym rezultatem realizacji Programu Centrum Aktywności Lokalnej w Szopienicach jest wzrost zaangażowania mieszkańców w sprawy dzielnicy, o czym świadczą złożone projekty na inicjatywy lokalne np. organizacja Dnia Sąsiada - projekt złożony przez radę rodziców działających przy Zespole Szkół Specjalnych nr 10 w Katowicach – Szopienicach, organizacja Gry Terenowej w Szopienicach – projekt złożony przez mieszkańców dzielnicy, organizacja Pikniku Sąsiedzkiego na osiedlu Bagno – projekt złożony przez mieszkańców osiedla przy ulicy Roździeńskiej i wniosek złożony przez mieszkańców tegoż osiedla do Budżetu Obywatelskiego. Poza projektami mieszkańcy osiedla przy ulicy Roździeńskiej nadal będą prowadzić Klub Osiedlowy przy wsparciu lokalnych instytucji i organizacji pozarządowych.

Łączny koszt Programu wyniósł w 2015 r.: **89 290,51 zł.**

Wyjaśnienie: Łączny koszt realizacji Programu w 2015 roku jest wyższy od zakładanego pierwotnie o 264,49 zł. Zgodnie z umową o dofinansowanie projektu „Damy radę...”, którego częścią jest Program Aktywizacji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych „Teraz My!”, realizator mając na uwadze większą efektywność i zasięg projektu, może dokonywać przesunięcia środków finansowych do wysokości 10% wartości środków przewidzianych na poszczególne zadania. W toku realizacji projektu, powstawały oszczędności związane z uzyskaniem tańszych niż zakładano cen za niektóre usługi. Środki te Ośrodek postanowił przeznaczyć na zwiększenie ilości i dostępności działań m.in. kierowanych do społeczności dzielnicy Szopienice i jej otoczenia.